

РЕШЕНИЕ

№ 227

гр. София, 13.01.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 42
състав**, в публично заседание на 18.06.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калин Куманов

при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **11649** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203-207 от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във вр.с чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба вх.№ 30758/14.10.2020 г. по описа на АССГ, подадена от И. М. Д., ЕГН: [ЕГН], срещу Областна дирекция на МВР-М., с която се претендира присъждане на обезщетение за причинени имуществени вреди в размер на 300 лв., представляващи заплатено адвокатско възнаграждение по НАХД № 1914/2018 г., заплатени във връзка с Електронен фиш серия К № 1504630, издаден от ОД на МВР-М., отменен като незаконосъобразен по съдебен ред. В исковата молба се твърди, че имуществените вреди произтичат от отменения като незаконосъобразен електронен фиш. Подробни съображения за претендирана сума ищецът излага в депозираната искова молба и в уточнителна такава. Претендира сторените по настоящото дело разноски. В съдебно заседание ищецът не се явява, а пълномощникът му адв.А. моли Съда да уважи предявената искова молба по изложените в нея съображения. Претендира разноски.

Препис от исковата молба е връчен на ответника за отговор. В законоустановения срок е постъпил отговор от ОД МВР-М., в който се излага становище за допустимост на исковата претенция, като същата се счита за неоснователна и недоказана. Подробни съображения в тази насока са изложени в депозирания отговор. В с.з.

ответникът се представлява от юрисконсулт Ц., която моли Съда да отхвърли исковата молба и претендира юрисконсултско възнаграждение.

С. градска прокуратура се представлява от прокурор Д., който дава заключение за частична основателност на исковата претенция.

Административен съд-София град, след преценка на събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

С Електронен фиш серия К № 1504630, за установено нарушение с автоматизирано техническо средство на И. М. Д., е наложено административно наказание "глоба" в размер на 100 лв. на основание чл.189, ал.4 вр. чл.182, ал.2, т.3 от ЗДвП и за нарушение на чл.21, ал.1 от ЗДвП за това, че на 27.07.2016 г. в 12:00 часа, в РП 2 Клас 81 при км 96.988, управлява лек автомобил Рено Лагуна рег. [рег.номер на МПС] , със скорост от 85 км/ч, при ограничение от 60 км/ч.

Недоволен от така издадения електронен фиш, И. М. Д. го е обжалвал пред Районен съд – [населено място], пред който е образувано НАХД № 1914/2018 г. По делото е постановено Решение № 38 от 15.02.2019 г., с което съдът е отменил Електронен фиш серия К № 1504630. Решението не е обжалвано и е влязло в сила на 13.04.2019 г.

В провелоето се пред Районен съд–гр. М. съдебно производство по обжалване на издадения електронен фиш ищецът е упълномощил адвокат И. А., с представено пълномощно и договор за правна защита и съдействие (л.14 от НАХД № 1914/2018 г.), с оглед процесуално представителство по делото. Видно е от представения договор за правна защита и съдействие, че страните са уговорили адвокатско възнаграждение в размер на 350 лв., която сума е била заплатена в брой. По делото е било проведено едно съдебно заседание на 16.01.2019 г., на което не се е явил упълномощеният от жалбоподателя адвокат. Непосредствено преди датата на провеждане на съдебното заседание, на 16.01.2019 г. от същия е постъпила писмена защита. С нея е отправено искане да бъдат присъдени сторените по делото разноски за един адвокат, съобразно ТР № 2/2017 г. вр. чл. 81 вр. чл. 78 от ГПК.

В хода на съдебното производство по настоящото дело към доказателствения материал по делото се прие за послезване НАХД № 1914/2018 г. на Районен съд-М..

При така установената фактическа обстановка Съдът достигна до следните правни изводи:

Исковата молба е предявена в петгодишния давностен срок от влизане в сила на Решение № 38 от 15.02.2019 г., постановено по НАХД № 1914/2018 г. на Районен съд-гр. М., влязло в сила на 13.04.2019 г., с което е отменен Електронен фиш серия К, № 1504630, издаден от ОД МВР М..

Исковата молба е предявена от легитимиран субект – адресат на отменения електронен фиш, вследствие на който се претендират обезщетения за претърпени имуществени вреди, и при наличие на правен интерес, поради което същата е процесуално допустима по смисъла на чл.204, ал.1 във вр.с чл.203 АПК.

По същество искът е частично основателен.

По силата на чл.1, ал.1 ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на гражданите и юридическите лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица или по повод изпълнение на административна дейност. Следователно за да възникне право на иск за обезщетение е необходимо да са налице няколко кумулативни предпоставки, а

именно: вреда - имуществена или неимуществена; незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата или общината, при или по повод изпълнението на административна дейност; пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразния акт, действието или бездействието и настъпилата вреда. Под вреда следва да се разбира отрицателната последица от увреждането, която засяга неблагоприятно защитените от правото имуществени и неимуществени интереси на увредения, а под "пряка и непосредствена" - тази вреда, която следва закономерно от незаконосъобразния акт, действие или бездействие на компетентния административен орган по силата на безусловно необходимата връзка между тях. При липсата на който и да е от елементите на фактическия състав не може да се реализира отговорността по чл.203 АПК във вр.с чл.1 ЗОДОВ.

Първата предпоставка, с оглед на която е допустимо да бъде ангажирана отговорността на държавата, е наличието на незаконосъобразен административен акт, действие или бездействие на ответника. Съгласно Тълкувателно постановление № 2 от 19.05.2015 г. по Тълкувателно дело № 2/2014 г. по описа на ОСКГК на ВКС и I и II колегия на ВАС, дейността по административно наказване по естествено си е правораздавателна дейност на администрацията, насочена към разрешаването на правен спор, възникнал по повод на конкретно сезиране, при спазване на състезателно производство в условията на независимост и самостоятелност на решаването. Тя е свързана със защитата на реда в областта на държавното управление по аргумент от чл.6 ЗАНН и представлява санкционираща управленска дейност. Наред с другите правни форми на изпълнителна дейност - правотворческа, правоприлагаща и договорно-правна, класифицирани според предметно им съдържание и цел, тя представлява форма на административна /изпълнителна/ дейност, извършва се по административен ред чрез властнически метод, въз основа на законово предоставена административнонаказателна компетентност.

Наказателното постановление, като резултат от упражнената дейност по административно наказване, също представлява по естеството си правораздавателен акт, то не се издава по реда на АПК и не носи белезите на индивидуален административен акт по смисъла на чл.21 АПК. Въпреки това, основният вид на дейността по налагане на административно наказание и на извършените действия или бездействия във връзка с административното наказване, не дава основание разпоредбата на чл.1, ал.1 ЗОДОВ да се тълкува ограничително като приложното ѝ поле да се ограничи до административните актове, издавани по реда на АПК, а незаконосъобразните наказателни постановления, с оглед на правораздавателния им характер, да бъдат изключени от предметния обхват на закона. За квалифициране на иска като такъв по чл.1, ал.1 ЗОДОВ, определяща е не правната природа на отменения акт, а основният характер на дейността на органа, негов издател. Независимо че наказателното постановление не представлява индивидуален административен акт по смисъла на чл.21 АПК, определящо за квалификацията на иска за вреди по чл.1, ал.1 ЗОДОВ е обстоятелството, че актът се издава от административен орган, представлява властнически акт и въпреки, че поражда наказателноправни последици, е правен резултат от санкционираща административна дейност. Неговото издаване е последица от изпълнение на нормативно възложени задължения, упражнена административнонаказателна компетентност, законово предоставена на органите в рамките на административната им правосубектност, което по своето съдържание представлява изпълнение на административна дейност. Доколкото искът по чл.1, ал.1

ЗОДОВ е за обезщетение за вреди, настъпили вследствие незаконосъобразно наказателно постановление, действия или бездействия в рамките на административно наказване, то и исканията за обезщетяване на направени разноски в производството по обжалване подлежат на разглеждане по същия ред.

При това положение и се налага извода, че при преценка основателността на предявен иск за обезщетение за вреди с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ, разглеждан по реда на чл.203 и сл. АПК, отмененото като незаконосъобразно наказателно постановление следва да се преценява като отменен незаконосъобразен административен акт, постановен от административен орган /или длъжностно лице/ при изпълнение на административна дейност. Макар наказателното постановление, с което се налага административно наказание, да не е индивидуален административен акт по определението на чл.21, ал.1 АПК, определящо за квалификацията на иска за вреди по чл.1, ал.1 ЗОДОВ, е обстоятелството, че актът се издава от административен орган, представлява властнически акт и е правен резултат от санкционираща административна дейност. За настоящия съдебен състав няма съмнение, че електронният фиш се приравнява на наказателно постановление по отношение на правното му действие, като следва изцяло да се възприемат развитите в този смисъл мотиви на Тълкувателно решение № 1 от 26.02.2014 г. на ВАС по тълкувателно дело № 1/2013 г.

Съдът намира, че е налице първата предпоставка за ангажиране на отговорност по чл.1, ал.1 ЗОДОВ, а именно налице е акт, издаден в резултат на административна дейност, който е отменен по съответния ред. Издаденият ЕФ серия К № 1504630, издаден от ОД МВР М., е оспорен по предвидения в ЗАНН ред пред компетентния съд – Районен съд-М.. С Решение № 38 от 15.02.2019 г., постановено от същия съд по НАХД № 1914/2018 г., влязло в законна сила на 13.04.2019 г., Съдът е отменил фиша като незаконосъобразен. Следователно е установено противоправно поведение на ОД МВР-М., изразяващо се в издаване на незаконосъобразен административен акт.

В тази връзка следва да се посочи, че според чл.8, ал.3 ЗОДОВ, когато в закон или указ е предвиден специален ред на обезщетяване, този закон не се прилага. В конкретния случай не е налице специален закон, който да предвижда обезщетяване за вреди, представляващи разноски за осъществена адвокатска защита в рамките на воденото административнонаказателно производство. Нито ЗАНН, нито субсидиарно приложимият НПК предвиждат ред, по който направените разноски в рамките на съдебното производство за осъществена адвокатска защита да бъдат възстановени на жалбоподателя в случай, че издаденият срещу него акт, в случая НП, бъде отменен като незаконосъобразен. Нещо повече, в тази връзка изрично е постановено и ТР № 2 от 03.06.2009 г. на ВАС - ОСС от I и II колегия на ВАС по тълкувателно дело № 7/2008 г., според което административните съдилища не присъждат разноски в производствата по касационни жалби срещу решенията на районните съдилища по административнонаказателни дела. Тъй като съдебните разноски не подлежат на присъждане в рамките на административнонаказателното производство, към момента на депозиране на жалбата срещу издадения ЕФ за жалбоподателя и настоящ ищец не е съществувал друг правен способ да претендира същите, освен по исков ред.

При това положение Съдът следва да прецени установено ли е по делото настъпване на вреди, а при положителен отговор – представляват ли тези вреди пряка и непосредствена последица от издадения незаконосъобразен акт.

Съобразно чл.154, ал.1 ГПК, приложим на основание чл.144 АПК, всяка страна е

длъжна да установи фактите, на които основава своите искания или възражения. В противен случай Съдът е длъжен да приложи последицата при носене на доказателствената тежест, като приеме недоказания факт за неосъществил се. В случая ищецът е този, който следва да докаже, чрез провеждане на пълно и пряко доказване със съответните процесуални способности, настъпването на твърдените имуществени и неимуществени вреди и пропуснати ползи, както и причинната връзка между тях. По настоящото дело това е сторено.

В съдебното производство пред Районен съд-Монтана е представен Договор за правна защита и съдействие, приложен по делото, като видно от същия е, че в него е уговорено адвокатско възнаграждение в размер на 350 лв., заплатено в брой. Съгласно Тълкувателно решение по Тълкувателно дело № 6/2012 г. на ВКС в договора за правна помощ следва да бъде указан видът на плащане, освен ако по силата на нормативен акт е задължително заплащането да се осъществи по определен начин – например по банков път. Когато възнаграждението е заплатено в брой, този факт следва да бъде отразен в договора за правна помощ, а самият договор да е приложен по делото. В настоящия случай такова отбелязване в договора за правна защита и съдействие е направено, поради което следва да се приеме, че сумата от 350 лв. е реално изплатена на упълномощения адвокат за процесуалното представителство пред районния съд.

Съгласно чл.25, ал.1 от Закона за адвокатурата адвокатът представлява своя клиент въз основа на писмено пълномощно, а според чл.36, ал.1 от същия закон адвокатът има право на възнаграждение за положения от него труд. Размерът на възнаграждението за всеки отделен случай на представителство и правна помощ се определя посредством договор. Принципната длъжимост на това възнаграждение е законово регламентирана. Правната помощ е платена услуга по силата на самия закон. Плащането на адвокатското възнаграждение е отразено в представения Договор за правна защита и съдействие (л.14, АНД № 1914/2018 г.), което по своята същност е достатъчно доказателство за това, че разходът е направен - т.1 от ТР № 6/06.11.2013 г. на ОСГТК на ВКС. Според мотивите на тълкувателното решение въпросът за това в какъв формат е договорът /дали е кочан/ не стои. Писмената форма на договора за адвокатска услуга е за доказване. Когато възнаграждението е заплатено в брой, този факт следва да бъде отразен в договора за правна помощ, а самият договор да е приложен по делото. В този случай той има характер на разписка, с която се удостоверява, че страната не само е договорила, но е и заплатила адвокатското възнаграждение. В случая това изискване е изпълнено.

Плащането по договора представлява за ищеца нанесена имуществена вреда, тъй като е довело до намаляване на неговото имущество. В производството пред районния съд по разглеждане на жалби срещу електронни фишове по чл.59 ЗАНН до изменението на закона, обнародвано в ДВ, бр.94/29.11.2019 г., при субсидиарно прилагане на НПК, когато наказателното постановление е отменено, не се присъждат разноски в полза на нарушителя, както когато подсъдимият бъде оправдан в наказателното производство, не се присъждат разноски срещу държавата. Първото и единствено открито съдебно заседание по делото е проведено на 16.01.2019 г. – преди влизане в сила на изменението, поради което и за ищеца не е била налице процесуална възможност да претендира присъждането на разноски. След като липсва процесуална възможност да се упражни претенцията за разноски в административнонаказателното производство от лицето, санкционирано неоправдано с административно наказание /ТР №

2/03.06.2009 г. на ОСК на ВАС/, води до извода, че сторените от него разноски за правна помощ в хода на това производство, приключило с отмяна на ЕФ, представляват имуществена вреда, която не му е възстановена в рамките на това производство. Спорът дали направените разноски за заплатено адвокатско възнаграждение за обжалване на НП/ЕФ представляват имуществена вреда за жалбоподателя и настоящ ищец, намираща се в причинна връзка с отменения ЕФ, е разрешен с Тълкувателно решение № 1 от 15.03.2017 г. по тълкувателно дело № 2/2016 г. на ОСК на ВАС. Според посоченото решение, при предявени пред административните съдилища искиове по чл.1, ал.1 ЗОДОВ за имуществени вреди от незаконосъобразни наказателни постановления изплатените адвокатски възнаграждения в производството по обжалването и отмяната им представляват пряка и непосредствена последица по смисъла на чл.4 от този закон.

С оглед на изложеното Съдът намира за осъществен състава на отговорността по чл.1, ал.1 ЗОДОВ досежно претендираното от ищеца обезщетение за имуществени вреди за заплатено адвокатско възнаграждение за осъществено процесуално представителство. По направеното с отговора по исковата молба възражение за прекомерност и искане за намаляване размера на претендираното адвокатско възнаграждение, Съдът намира следното: Така направеното искане е допустимо. Този въпрос е обсъден и решен с ТР № 1 от 15.03.2017 г., тълкувателно дело № 2/2016 г., ОСК на ВАС, I и II колегия, съгласно което в производствата като настоящето, задължение на Съда е да установи действителния размер на адвокатския хонорар, като ... "Институтът на обезщетението от неправомерно увреждане не е и не може да се превърне обаче в средство за неоснователно обогатяване, поради което и съдът, спазвайки принципа на справедливостта и съразмерността, следва да присъди само и единствено такъв размер на обезщетение, който да отговаря на критериите на чл.36, ал.2 от Закона за адвокатурата - да е "обоснован и справедлив", т.е. да е съразмерен на извършената правна защита и съдействие и да обезщети страната за действително понесените от нея вреди от причиненото и от държавния орган неправомерно увреждане, без да накърнява или да облагодетелства интересите на която и да е от страните в производството".

В тази връзка така отправеното възражение следва да бъде обсъдено по същество от настоящия съдебен състав.

Разпоредбата на чл.18, ал.2 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения предвижда, че за процесуално представителство защита и съдействие по дела срещу наказателни постановления, в които административното наказание е под формата на глоба, имуществена санкция и/или наложено имуществено обезщетение, възнаграждението се определя по правилата на чл.7, ал.2 от размера на санкцията, съответно обезщетението. Съответно нормата на чл.7, ал.2, т.1 от Наредба № 1/09.07.2004 г. (изм. с Решение № 5419 на ВАС на РБ - бр. 45 от 2020 г., в сила от 15.05.2020 г.), определя, че за защита по дела с интерес до 1 000 лева възнаграждението е в размер на 100 лв.

В конкретния случай с отменения ЕФ е наложена глоба в размер 100 лв. Съответно размерът на минималното адвокатско възнаграждение за защита и процесуално представителство по обжалването му, определен по посочения ред – чл.7, ал.2 вр. чл.18, ал.2 от Наредба № 1/09.07.2004 г. е 100 лв. Предвид това и като съобрази отсъствието на фактическа и правна сложност по делото и обстоятелството, че в проведеното единствено открито съдебно заседание, ищецът не е бил представляван, а процесуалното представителство на адв. И. А. се е ограничило в изготвянето и подаването на жалбата и писмена защита, Съдът намира, че възражението на ответника за прекомерност на заплатеното адвокатско възнаграждение е основателно.

Предвид гореизложените съображения, исковата претенция на И. М. Д. следва да бъде уважена до размера от 100 лв. За сумата над 100 лв. до 300 лв. исковата претенцията следва да се приеме за неоснователна и като такава следва да бъде отхвърлена.

По отношение на присъждане на законната лихва, Съдът не дължи произнасяне предвид липсата на изрично искане в предявената претенция.

Направените искания за присъждане на разноските и от двете спорещи страни, Съдът намира за основателни, поради което същите следва да се уважат. Ищецът претендира разноски в общ размер 310 лв., представляващи внесена държавна такса /л.3/ и заплатено адвокатско възнаграждение в размер на 300 лв. /л.6/. С отговора по исковата молба ответникът е направил възражение за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение по настоящото дело. Съгласно чл.7, ал.2, т.1 от Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения, за процесуално представителство, защита по дела с определен интерес възнаграждението при интерес до 1 000 лв. е 300 лв. В настоящото производство е представен договор за правна защита и съдействие, сключен между ищеца и адв.А., с договорен размер на адвокатско възнаграждение в размер на 300 лв. и е отразено, че е изплатено изцяло в брой. Съдът намира за основателно възражението за прекомерност на адвокатския хонорар, като съобрази обстоятелството, че казусът не се отличава с фактическа и правна сложност, в настоящото производство е осъществено процесуално представителство в две съдебни заседания, не са правени многобройни доказателствени искания. Ето защо дължимото адвокатско възнаграждение следва да бъде редуцирано на 100 лв. Съобразно уважената част на иска (една трета), на ищеца следва да се присъдят разноски в размер на 10 лв. за държавна такса и в размер на 33,33 лв. за адвокатско възнаграждение за настоящото производство, или общо 43,33 лв.

На ответника на основание чл.10, ал.4 ЗОДОВ (редакция ДВ, бр. 94 от 2019 г.), се дължи юрисконсултско възнаграждение съобразно отхвърлената част на иска. Съгласно чл.24 от Наредбата за заплащането на правната помощ, във връзка с чл.37 от Закона за адвокатурата по административни дела възнаграждението за една инстанция е от 100 до 200 лв. По изложените по-горе съображения юрисконсултското възнаграждение следва да се определени на 100 лв., а съобразно отхвърлената част от иска в полза на ответника следва да се присъди такова възнаграждение в размер на 66,66 лв.

Така мотивиран и на основание чл.203 и сл. от АПК, Административен съд-София град,

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА Областна дирекция на вътрешните работи – М., с адрес: [населено място], [улица], да заплати на И. М. Д., ЕГН: [ЕГН], сумата в размер на 100 лв. (сто лева), представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди, съставляващи разноски за адвокатско възнаграждение, платени по НАХД № 1914/2018 г. по описа на Районен съд-Монтана.

ОТХВЪРЛЯ исковата претенция на И. М. Д., ЕГН: [ЕГН], за разликата над 100 лв. до размера на предявения иск от 300 лв.

ОСЪЖДА Областна дирекция на вътрешните работи – М., с адрес: [населено място], [улица], да заплати на И. М. Д., ЕГН: [ЕГН], разноски по настоящото дело в размер на 43,33 лв. (четиридесет и три лева и 33 ст.).

ОСЪЖДА И. М. Д., ЕГН: [ЕГН] да заплати на Областна дирекция на вътрешните работи – М., с адрес: [населено място], [улица], представлявана от Директора П. Й. Т. юрисконсултско възнаграждение в размер на 66,66 лв. (шестдесет и шест лева и 66 ст.).

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба или протест пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването на страните.

СЪДИЯ: